

Dit boek schetst het unieke parcours van de westerse rationaliteit. Waarom heeft het zich hier kunnen voordoen en waarom niet eerder of later in andere, soms verder ontwikkelde culturen? Hoe kon het gebeuren dat ruim zesentwintig eeuwen geleden in Griekenland, in een tijdspanne van nauwelijks honderd jaar en in een gemeenschap van slechts enkele duizenden zielen, zowel de dialectische filosofie, de formele logica als de deductieve wiskunde werden geboren? Bovendien gebeurde dit zonder ambitie op enig praktisch nut maar louter voor het intellectuele genoegen van het inzicht. Gedurende meer dan twee millennia zal dit esoterische gedachtegoed, met zijn dualistische opdeling van het bestaan in een minderwaardige zintuiglijke wereld en de verheven oorden van de geest, bewaard blijven in een aangepaste of geïntegreerde versie. Om dan, door allerlei omstandigheden plots bevrijd van het metafysische en dogmatische kader, door de combinatie van waarnemen en denken, van inductie en deductie, een vruchtbare wetenschappelijke methode te ontwikkelen, die in nauwelijks drie eeuwen de beschaving drastisch zou veranderen, om ten slotte uit te monden in de schokgolven van de industrialisatie en de informatica. Een fascinerende geschiedenis met kritische contingente momenten die ook een ander verloop had kunnen kennen. Dit verhaal gaat dus over de precaire samenhang van geschiedenis, filosofie en wetenschap en de impact ervan op onze huidige samenleving.

Indien het zo is dat kennis ingebed is in een maatschappij en indien het zo is dat maatschappijen in hun ontwikkeling niet door 'zuivere' wetmatigheden gedicteerd worden, dan is het duidelijk dat contingentie een sleutelbegrip wordt: het is zo gegaan maar het had evengoed iets helemaal anders kunnen zijn. "Wat zou er gebeurd zijn indien ...?" is de kenmerkende vraag in dit verband. (Uit het voorwoord van Jean Paul van Bendegem)

Rik Verhuist was leraar en docent wiskunde aan het H. Pius X Instituut en later lector wiskunde aan de lerarenopleiding van de Karei de Grote Hogeschool in Antwerpen. In zijn cursus integreerde hij geschiedenis van wiskunde, wetenschap en filosofisch denken. Zijn interesse voor de samenhang van deze domeinen komt in dit boek tot uiting. Hij is ook de auteur van 'In de ban van wiskunde. Het cultuurverschijnsel mathematica in beschaving, kunst, natuur en leven' (Garant, 2006; 2008).